

Stichting de Thuis kopie
T.a.v. het Bestuur
Postbus 3060
2130 KB HOOFD DORP

Postadres:
Postbus 15072
1001 MB Amsterdam

Bezoekadres:
Herengracht 566
1017 CH Amsterdam

Telefoon: 020 30 30 261

Internet: www.cvta.nl

Contactpersoon	V. Eiff
E-mail	info@cvta.nl
Datum	26 februari 2016
Ons kenmerk	2016011
Bijlage(n)	
Onderwerp	Financiering collectieve activiteiten

Geacht bestuur,

Bij brief van 2 februari 2016 heeft u het College verzocht zijn standpunt te geven ten aanzien van het besluit van Stichting de Thuis kopie (STK) om € [REDACTED] te financieren ten behoeve van collectieve activiteiten, waarvan € [REDACTED] ten behoeve van Stichting Brein, € [REDACTED] ten behoeve van de communicatie van de Federatie Auteursrechtbelangen en € [REDACTED] ten behoeve van een bankgarantie voor de Geschillencommissie auteursrechten.

Naar het College begrijpt, beschouwt STK deze bijdragen als kosten. Met betrekking tot Stichting Brein worden deze kosten gerechtvaardigd doordat de activiteiten van Brein een opwaartse druk van de te ontvangen thuiskopievergoeding bewerkstelligen. Met betrekking tot de financiering ten behoeve van de communicatie van de Federatie Auteursrechtbelangen en de bankgarantie wordt geen verdere motivatie gegeven en ook niet aangegeven of dit kosten zijn of inhoudingen.

Voorts vraagt u het College te anticiperen op de mogelijkheid dat deze bestedingen onder toekomstige regelgeving kunnen worden gecategoriseerd als "andere inhoudingen" in de zin van de Richtlijn collectieve beheersorganisaties (de Richtlijn).

Het College zal in eerste instantie zijn standpunt geven naar huidig recht en daarna naar toekomstige recht.

Huidig recht

Juridisch kader

Artikel 2 lid 2 sub h WTCBO schrijft voor dat de CBO streeft naar beperking van de beheerskosten voor de inning, het beheer en de verdeling van gelden tot een nader bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) te bepalen drempel van het in een bepaald kalenderjaar geïnde of door een of meer organisaties verdeelde bedrag aan vergoedingen, bij overschrijding waarvan in het bestuursverslag en ten genoegen van het College met redenen omkleed wordt aangegeven waaraan deze overschrijding te wijten is.

Strekking van deze regeling is dat het College de kosten van de CBO's achteraf toetst. Het College merkt in dat verband op dat het in eerste instantie aan de CBO zelf is om te bepalen welke kosten zij maakt. Voor zover dergelijke kosten ertoe leiden dat de CBO meer kosten maakt dan de 15% drempel zoals die is opgenomen in de AMvB (Uitvoeringsbesluit van 25 juni 2013}, merkt het College op dat deze drempel een "comply- or explain" norm omvat en dat het de CBO's derhalve op grond van deze norm niet verboden is om dergelijke kosten te maken, ook indien die ertoe leiden dat de drempel wordt overschreden.

Met betrekking tot de vraag wat onder kosten moet worden verstaan, verwijst het College naar de volgende passages uit zijn Beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen d.d. 30 maart 2015 (te vinden op www.cvta.nl):

Het College stelt voorop dat het in beginsel aan (de leden van) de CBO's zelf is om te bepalen of zij activiteiten zoals stichting Brein en de Federatie Auteursrechtbelangen zullen financieren, mits dergelijke bestedingen niet onevenredig hoog zijn in relatie tot de incasso en repartitie.

[...]

Onder beheerskosten verstaat het College alle kosten die, direct dan wel indirect, samenhangen met de inning, de verdeling en het beheer van gelden door de CBO's. Uitgaven gericht op de ondersteuning van ideële of materiële algemene belangen van de desbetreffende groep rechthebbenden, dan wel ter bevordering van de sector waarin deze rechthebbenden werkzaam zijn, kunnen beheerskosten zijn, mits die kosten te rechtvaardigen zijn in het kader van {het verbeteren van} de

inning, de verdeling en het beheer. Indien een dergelijke rechtvaardiging niet bestaat, is er geen sprake van beheerskosten maar van een andere besteding. Het College zal per geval beoordelen of de motivering om de besteding aan te merken als beheerskosten, dan wel andere (al dan niet collectieve) besteding deugdelijk is.

Onder sociale, culturele en educatieve doeleinden verstaat het College die activiteiten die naar normaal Nederlands taalgebruik onder die termen kunnen worden begrepen. Het College is van oordeel dat noch Stichting Brein, noch de Federatie Auteursrechtbelangen als sociale, culturele of educatieve doeleinden kunnen worden aangemerkt.

Standpunt van het College

Naar vigerend beleid van het College dienen deze bestedingen te worden aangemerkt als kosten in de zin van artikel 2 lid 2 sub h WTCBO.

Anders dan in uw brief wordt gesuggereerd, heeft het College dit beleid vooralsnog niet gewijzigd. Hoewel het College met VOICE de mogelijkheid heeft besproken om dergelijk kosten als "overige kosten" aan te merken, en het College daar niet bij voorbaat afwijzend tegenover staat, is het College nog niet zover dat het thans geen bezwaar heeft tegen het categoriseren van dergelijke kosten als "overige kosten" die buiten de drempel van artikel 2 lid 2 sub h zouden vallen. Voor zover het College al tot het voeren van een dergelijk beleid zou besluiten, zouden daar eerst de nodige voorwaarden aan moeten worden verbonden, waaronder het (al dan niet bij AMvB) normeren van die overige kosten, waarbij het College reeds nu aangeeft dat de in het keurmerk van VOICE opgenomen percentage van 15% van de incasso door het College niet a priori aanvaardbaar wordt geacht.

Het College is wel bereid om in zijn toezichtrapporten, wat betreft de presentatie en analyse van de kosten, een onderscheid te maken tussen de directe beheerskosten en dergelijke "overige kosten", met dien verstande dat het steeds om kosten zal blijven gaan in de zin van de WTCBO en deze kosten derhalve betrokken zullen worden bij het toetsen aan de wettelijke (kosten)drempels. In dit verband heeft het College reeds eerder aangegeven

dat, voor zover een dergelijke besteding ertoe leidt dat de drempel wordt overschreden, zulks de CBO niet zal worden tegengeworpen, mits de besteding qua orde van grootte overeenstemt met de praktijk uit het verleden.

Toekomstig recht

Juridisch kader

De implementatie van de Richtlijn leidt tot een tweetal toevoegingen aan de WTCBO die in het kader van de vraag van STK relevant zijn.

In de eerste plaats wordt verwezen naar artikel 2h lid 4 van de toekomstige WTCBO waarin staat opgenomen dat de beheerskosten "gerechtvaardigd" dienen te zijn. Hiermee wordt een nieuwe door het College te handhaven norm geïntroduceerd met betrekking tot de door een CBO gemaakte beheerskosten.

Voorts introduceert artikel 2h lid 3 een normering ten aanzien van de inhoudingen, namelijk dat deze redelijk dienen te zijn en in verhouding dienen te staan tot de door de CBO verleende diensten. Met de uitdrukking "in verhouding tot de verleende diensten" wordt bedoeld dat er een verband dient te bestaan tussen de inhoudingen en de diensten die worden verleend en niet dat de hoogte van de inhoudingen proportioneel dient te zijn met betrekking tot de verleende diensten. Dit leidt het College af uit onder meer de Franse tekst van artikel 12 van de Richtlijn waarin staat: "en rapport avec les services fournis".

Ten slotte onderscheidt de Richtlijn twee soorten inhoudingen, te weten inhoudingen voor kosten en "inhoudingen, anders dan beheerskosten, bijvoorbeeld een inhouding voor sociale, culturele of educatieve doeleinden" (nr. 28 van de Considerans bij de Richtlijn). Deze passage uit de Richtlijn impliceert dat er naast inhoudingen voor kosten en voor sociale, culturele of educatieve doeleinden ook andere inhoudingen kunnen bestaan.

Standpunt van het College

Kosten of andere inhoudingen

In de eerste plaats moet worden gezien of de door STK voorziene financiering moet worden beschouwd als beheerskosten of dat deze kan worden geschaard onder "andere inhoudingen".

Zoals het College ook heeft aangegeven in de eerder genoemde Beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen d.d. 15 maart 2015, zullen na de implementatie van de Richtlijn voor wat betreft de toepassing van de norm voor de beheerskosten alleen die uitgaven worden betrokken die, direct dan wel indirect, samenhangen met de inning, de verdeling en het beheer van gelden door de CBO's.

Nu STK heeft betoogd dat de financiering van Brein wordt gedaan met het oog op de verhoging van de incasso, moeten deze uitgaven worden beschouwd als kosten. Er is dan immers een (indirecte) samenhang met de inning van gelden.

Hoewel STK daarover verder geen argumentatie heeft aangeleverd, meent het College dat kan worden betoogd dat ook de financieringen ten behoeve van de communicatie van de Federatie Auteursrechtbelangen en ten behoeve van een bankgarantie voor de Geschillencommissie auteursrechten een dergelijke samenhang kennen en derhalve ook als kosten moeten worden aangemerkt.

Voorshands is het College derhalve van oordeel dat, ook onder de toekomstige regelgeving, deze uitgaven onder de categorie kosten zouden vallen en niet onder "andere inhoudingen".

Voor zover toch zou moeten worden aangenomen dat dit andere inhoudingen zijn, is het College van oordeel dat dergelijke uitgaven wel in verhouding staan tot de door de CBO verleende diensten. Of ze in de huidige omvang ook redelijk zijn, laat het College vooralsnog in het midden, mede gezien het volgende.

Het College merkt op dat het huidige repartitiereglement van STK alleen voorziet in inhoudingen "ter dekking van financiering van sociale, culturele en educatieve doeleinden of instellingen ten gunste van Rechthebbenden" (artikel 2 Repartitiereglement). Zoals het College ook heeft aangegeven in de Beleidsnotitie, verstaat het College onder sociale, culturele en educatieve doeleinden die activiteiten die naar normaal Nederlands taalgebruik onder die termen kunnen worden begrepen. Het College is van oordeel dat noch Stichting Brein, noch de Federatie Auteursrechtbelangen als sociale, culturele of educatieve doeleinden kunnen worden aangemerkt.

Het huidige repartitiereglement van STK staat een dergelijke inhouding, zo er geen sprake zou zijn van kosten, derhalve niet toe.

Ook met betrekking tot de statutaire doelstelling van STK heeft het College vraagtekens bij het standpunt van STK dat een dergelijke inhouding zich daarmee verhoudt. De statutaire doelstelling van STK luidt:

De stichting stelt zich ten doel, zonder winstoogmerk voor zichzelf, de belangen van de Rechthebbenden te behartigen ter zake de inning en verdeling van de verschuldigde vergoeding voor het reproduceren van werken van letterkunde, wetenschap of kunst en van op grond van de Wet op de naburige rechten "beschermd materiaal" zonder direct of indirect commercieel oogmerk, die uitsluitend dient tot eigen oefening, studie of gebruik door de natuurlijke persoon die de reproductie vervaardigt, als bedoeld in artikel 16c van de Auteurswet, welk artikel van overeenkomstige toepassing is verklaard in artikel 10, onder e, van de Wet op de naburige rechten.

Indien deze financiering niet wordt gerechtvaardigd met het oog op de bevordering van de incasso en de verdeling, en dus als andere inhouding kwalificeert, doet de vraag zich voor of de statutaire doelstelling van STK in zijn huidige formulering daar ruimte voor biedt.

De gerechtvaardigdheid van de kosten

Nu kan worden geconstateerd dat deze bestedingen als kosten moeten worden aangemerkt, rijst onder toekomstig recht de vraag of deze kosten gerechtvaardigd zijn. De Richtlijn geeft geen verdere invulling aan deze norm. Het College begrijpt deze norm aldus dat de CBO moet kunnen motiveren dat de gemaakte kosten een zinvol verband vertonen met de legitieme doelen die de CBO nastreeft, en in redelijke verhouding staan tot het daarmee beoogde doel. De CBO zal derhalve - desgevraagd, voor zover een en ander niet blijkt uit de jaarverslagen - een door steekhoudende argumenten gedragen motivering moeten kunnen verstrekken met betrekking tot de zinvolheid en redelijkheid van bepaalde kosten. Daarbij zal, naarmate de besteding een groter beslag legt op de beschikbare gelden, deze motivatieplicht zwaarder wegen.

De door STK aangevoerde motivering (of gebrek daaraan) ten aanzien van deze bestedingen, die dus als beheerskosten moeten worden aangemerkt, roept in dat verband een aantal vragen op.

Met betrekking tot de financiering van Brein, is de juistheid van de aanname dat het voorzienbaar is dat een afname van het maken van illegale kopieën zal resulteren in de toename van legale kopieën niet evident en deze redenering behoeft op zijn minst een nader onderbouwing, zeker gezien het bedrag dat met de financiering van Brein gemoeid is.

Daarbij doet zich vervolgens de vraag voor of alle rechthebbenden die aanspraak maken op een thuiskopieergoeding, wel (min of meer) in gelijke mate profiteren van de activiteiten van Brein.

Voor wat betreft de financiering ten behoeve van de communicatie van de Federatie Auteursrechtbelangen en een bankgarantie voor de Geschillencommissie auteursrechten, neemt het College, bij gebrek aan toelichting door Thuiskopie, nog geen standpunt in.

Conclusie

Het College is van oordeel dat, zowel naar huidig als naar toekomstig recht, deze uitgaven als kosten moeten worden beschouwd die in beginsel ook vallen onder de (keten)kostendrempel van artikel 2 lid 2 sub h (straks artikel 2h lid 4). Het College is in gesprek met VOICE over de wijze waarop het beleid van het College eventueel zou kunnen worden aangepast. Hierover moet het College nog beslissen.

Voor zover STK de goedkeuring van het College vraagt voor het maken van deze kosten, kan het College die goedkeuring noch verlenen, noch onthouden. Het College is niet de aangewezen instantie om voorafgaande goedkeuring te verlenen indien een CBO kosten wenst te maken of een investering wenst te doen. Dat is de verantwoordelijkheid van het bestuur van de CBO en de wetgever heeft er ook uitdrukkelijk voor gekozen die verantwoordelijkheid daar te laten en niet bij het College te beleggen.

Hoogachtend,

J.W. Holtslag

Voorzitter CvTA